

Briselē, 2019. gada 27. novembrī
(OR. en)

13935/19

JEUN 129
EDUC 445
SPORT 97
EMPL 558
SOC 737
DIGIT 164
SUSTDEV 160

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iep. dok. Nr.:	ST 12681/19 +COR1
Temats:	Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par digitālo darbu ar jaunatni

Pielikumā ir pievienoti secinājumi par digitālo darbu ar jaunatni, kurus 2019. gada 21.–22. novembrī pieņēma Eiropas Savienības Padome un Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvji.

Digitālais darbs ar jaunatni
– Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi –

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠIE DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ATZĪSTOT, KA

1. Padomes secinājumi par viedu darbu ar jaunatni palīdz Eiropā inovatīvi attīstīt darbu ar jaunatni, un būtu jāpieliek lielākas pūles, lai turpinātu iesākto.
2. Digitālo līdzekļu lietotprasmei un citām 21. gadsimtā vajadzīgām prasmēm ir izšķiroša nozīme jauniešu neatkarībā, sociālajai integrācijā, nodarbināmībā un ikdienas dzīvē. Jauniešiem ir dažādas kompetences, kas dod viņiem iespējas darboties digitalizētā vidē. Tomēr visiem jauniešiem turpmākajā darbā un ikdienas dzīvē būs vajadzīga veikla, elastīga un kritiska pieeja digitālajām tehnoloģijām.
3. Ir jāpārvar digitālā plaisa ¹. Visiem jauniešiem neatkarīgi no to izcelsmes vajadzētu būt vienlīdzīgām iespējām uzlabot savas digitālās kompetences ².
4. Digitālais darbs ar jaunatni var palīdzēt sasniegt Eiropas jaunatnes mērķus ³.
5. Ir jāpievēršas dzimumu atšķirībām digitālajās kompetencēs un to atšķirīgajai iesaistei digitālajās darbībās, kā arī stereotipiem saistībā ar digitālo tehnoloģiju izmantošanu.

¹ Ar jēdzienu "digitālā plaisa" skaidri apzīmē arī piekļuvi IKT un ar to saistītās prasmes, kas ir vajadzīgas, lai piedalītos informācijas sabiedrības dzīvē.

² "Digitālo plaisu" var klasificēt atkarībā no dzimuma, vecuma, izglītības līmeņa, ienākumiem, piederības pie kādas no sociālajām grupām vai pēc ģeogrāfiskās atrašanās vietas.

³ 3. pielikums ES jaunatnes stratēģijā 2019.–2027. gadam.

6. Darbam ar jaunatni ir liels potenciāls nodrošināt uz pieredzi balstītu mācīšanos neformālā vidē un iesaistīt jauniešus pasākumos, kuru mērķis ir pilnveidot viņu digitālās kompetences un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi. Darbā ar jaunatni var iesaistīt arī tos jauniešus, kuriem digitalizētā sabiedrībā pastāv risks tikt atstātiem novārtā.
7. Digitalizācijas kontekstā būtu jāapsver darbā ar jaunatni īstenotās pieejas, nospraustie mērķi, principi un profesionālās robežas, un no minētā viedokļa būtu jānovērtē to ietekme.
8. Darbs ar jaunatni dod jauniešiem iespēju būt aktīviem un radošiem digitālajā sabiedrībā, pieņemt pārdomātus un pamatotus lēmumus un uzņemties atbildību par savu digitālo identitāti un kontrolēt to. Darbs ar jaunatni var arī palīdzēt jauniešiem izvairīties no riska tiešsaistē, kurš ir saistīts ar izturēšanos, saturu, saziņu un komercializāciju ⁴, tostarp ar naidīgiem izteikumiem, iebiedēšanu tiešsaistē, dezinformāciju un propagandu.
9. Digitalizēt darbu ar jaunatni – ar to bieži saprot sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanu. Tomēr ātri rodas jaunas digitālās tehnoloģijas. Mākslīgais intelekts, virtuālā realitāte, robotika un blokķēdes tehnoloģija cita starpā ietekmē mūsu sabiedrību ne tikai saziņas jomā vien. Vajadzīgas ir ne tikai elementāras digitālās kompetences, bet svarīgas ir arī īpašas digitālās kompetences, kas uzlabo jauniešu nodarbināmību. Darbam ar jaunatni būtu jāspēj risināt digitālās un fiziskās vides konverģences problēmas un izmantot digitālās pārveides sniegtās priekšrocības, vienlaikus pārvarot problēmas attiecībā uz pakalpojumiem.
10. Darbu ar jaunatni ir ietekmējusi arī pēdējo gadu straujā digitālo plašsaziņas līdzekļu un tehnoloģiju attīstība. Tomēr finansiālu, strukturālu, lietišķu vai administratīvu iemeslu dēļ ievērojamam skaitam speciālistu darbā ar jaunatni trūkst digitālo kompetenču un zināšanu, lai pēc iespējas labāk izmantotu digitālās tehnoloģijas, nodrošinot kvalitatīvu darbu ar jauniešiem.

⁴ <https://www.childnet.com/ufiles/Supporting-Young-People-Online.pdf>

11. Daudzos jaunatnes politikas dokumentos trūkst prognožu par to, kā digitalizācija ietekmēs sabiedrību, jauniešus un darbu ar jaunatni. Daudzās stratēģijās trūkst arī holistiskas pieejas, kā pilnveidot darbu ar jaunatni digitālajā laikmetā.

AICINA DALĪBVALSTIS SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU UN ATBILSTOŠĀ LĪMENĪ

12. Sekmēt un attīstīt jaunatnes politiku un stratēģijas, kas tiecas būt proaktīvas attiecībā uz tehnoloģiju attīstību un digitalizāciju. Izstrādājot politiku, kas ietekmē jauniešu dzīvi, būtu jāņem vērā un jāizvērtē digitalizācijas ietekme uz sabiedrību, tostarp uz paņēmieniem un pakalpojumiem darbā ar jaunatni. Šajā nolūkā būtu jāpastiprina starpnozaru sadarbība starp attiecīgajām politikas jomām un ieinteresētajām personām.

13. Attiecīgā gadījumā savās jaunatnes stratēģijās vai citos attiecīgajos politikas plānos iekļaut skaidrus mērķus un konkrētus pasākumus, lai izstrādātu un īstenotu digitālo darbu ar jaunatni un novērtētu tā ietekmi uz jauniešiem un uz darbu ar jaunatni. Minēto mērķu pamatā vajadzētu būt zināšanām, faktiem un datiem par jauniešu digitālajām kompetencēm un vajadzībām pēc pakalpojumiem darbā ar jauniešiem.

14. Mudina, lai darbā ar jaunatni un jaunatnes organizācijās tiektos sasniegt šos mērķus, vienlaikus attīstot to digitālās darbības un pakalpojumus atbilstoši to īpašajām interesēm un vajadzībām, un lai tiktu izmantota inovatīva metodika ar mērķi sekmēt rezultātus, ko gūst darbā ar jaunatni, tostarp izmantojot digitālo darbu ar jaunatni.

15. Attiecīgā gadījumā apsvērt eksperimentālas un inovatīvas pieejas un jaunus sadarbības modeļus, lai īstenotu digitālo darbu ar jaunatni un tā pakalpojumus.

16. Veikt ieguldījumus un izstrādāt pamatnostādnes, lai tur, kur tas ir nepieciešams, veidotu jaunatnes darbinieku, jaunatnes organizāciju un to organizāciju digitālās spējas, kuras veic darbu ar jaunatni. Digitālo darbu ar jaunatni varētu integrēt gan jaunatnes darbinieku profesionālajās mācību programmās, gan brīvprātīgo apmācībā, kā arī iekļaut tālākajā jaunatnes darbinieku izglītībā un apmācībā.
17. Mudināt jaunatnes darbiniekus un jauniešus kopīgā mācību procesā vairot un uzlabot savas digitālās kompetences.
18. Veicināt pastāvošo materiālu ⁵ izmantošanu un izstrādāt jaunus materiālus digitālajam darbam ar jaunatni un jaunatnes darbinieku apmācībai, cita starpā izmantojot mācību vajadzību sarakstu, ko ir ierosinājusi ekspertu grupa ⁶, kura ir izveidota saskaņā ar 2016.–2018. gadam paredzēto Eiropas Savienības darba plānu jaunatnes jomā. Turklāt organizēt mācības par to, kā stratēģiski attīstīt digitālo darbu ar jaunatni.
19. Radīt vietu un apstākļus izmēģinājumiem, lai izstrādātu digitālos rīkus un pakalpojumus darbā ar jaunatni un lai apvienotu darbu ar jaunatni, jaunatnes pētniecību un IKT nozari, izstrādājot sekmīgus paņēmienus darbā ar jaunatni un daloties pieredzē.
20. Nodrošināt jauniešiem iespējas praktiski pielietot un uzlabot digitālās kompetences dažādu konfigurāciju darbā ar jaunatni, tostarp digitālās kompetences pamatjomās, kas ir uzskaitītas Satvarā digitālai kompetencei *DigComp 2.1*: informācijas un datu lietotprasme, saziņa un sadarbība, satura radīšana, drošība un problēmu risināšana. Starp mācību veidiem var būt uz pieredzi balstīta mācīšanās, atgriezeniskā mentorēšana un paaudžu sadarbība.

⁵ Piemēram, "Salto" instrumentu kopums mācībām un darbam ar jaunatni, <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/>.

⁶ Starp mācību vajadzībām, ko noteikusi ekspertu grupa jautājumā "Ar digitalizāciju saistītie riski, iespējas un sekas attiecībā uz jaunatni, darbu ar jaunatni un jaunatnes politiku", ir šādas: 1. Sabiedrības digitalizācija, 2. Plānot, izstrādāt un novērtēt digitālo darbu ar jaunatni, 3. Informācijas un datu lietotprasme, 4. Saziņa, 5. Digitālā kreativitāte, 6. Drošība un 7. Pārdomas un izvērtējums (<https://publications.europa.eu/s/fouj>)

21. Jauniešiem, tostarp tiem, kuri uzskata, ka viņos neieklausās, un/vai kuriem ir mazāk iespēju, dot iespēju aktīvi piedalīties demokrātiskajos lēmumu pieņemšanas procesos, tostarp ES jaunatnes dialogā, iesaistot viņus digitālā demokrātiskā līdzdalībā, kā arī citos inovatīvos un alternatīvos demokrātiskās līdzdalības veidos.
22. Ņemt vērā visus šķēršļus, tostarp visus diskriminācijas veidus un dzimumu stereotipus, kas varētu negatīvi ietekmēt jauniešu iespējas un motivāciju iegūt digitālo kompetenci visā viņu izglītības, apmācības un profesionālās izglītības gājumā, kā arī sākt dabaszinātņu, tehnoloģiju, mākslas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEAM*) studijas un karjeru.
23. Stiprināt nozīmi, kāda ir darbam ar jaunatni, lai jauniešus atbalstītu radošā tehnoloģiju pielietojumā un nodrošinātu viņiem tādas prasmes, kas ļauj gan būt par kritiskiem patērētājiem, gan par aktīviem veidotājiem tehnoloģiju jomā.
24. Sekmēt to, lai jauniešiem, it īpaši tiem, kuriem ir mazāk iespēju, un tiem, kas dzīvo lauku apvidos un tālākos reģionos vai kas ir situācijā, kad tieša piekļuve nav iespējama, būtu vieglāk pieejami pakalpojumi, ko sniedz darbs ar jaunatni, izmantojot digitālās tehnoloģijas.

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU ATTIECĪGI SAVĀ KOMPETENCES JOMĀ

25. Sekmēt paraugprakses apmaiņu attiecībā uz digitālo stratēģiju īstenošanu un izstrādi, tostarp, izmantojot "Erasmus +" un citu attiecīgo ES finansēšanas instrumentu sniegtās iespējas.
26. Veicināt un izmantot jau pastāvošās digitālās un fiziskās platformas, lai savstarpēji mācītos izmantot digitālās tehnoloģijas darbā ar jaunatni kā līdzekli, kā darbību vai kā saturu.

27. Organizēt pasākumus, kas apvieno jauniešus, jaunatnes darbiniekus, ekspertus, pētniekus un IKT nozares datus, lai izgudrotu jaunus veidus un pieejas tehnoloģiju izmantošanai darbā ar jaunatni.
28. Sekmēt un atbalstīt Eiropas mēroga pētniecību, lai paplašinātu zināšanas par digitalizācijas ietekmi uz jauniešiem un uz darbu ar jaunatni.
29. Uzlabot digitālās kompetences ar neformālo izglītību un mācībām, ņemot vērā Digitālās izglītības rīcības plāna atjaunināšanas procesu, lai to attiecinātu arī uz darbu ar jaunatni.
-

A. Atsauces

Pieņemot šos secinājumus, Padome ņem vērā šādus dokumentus:

1. Padomes secinājumi par viedu darbu ar jaunatni (2017/C 418/02)
2. Padomes secinājumi par bērnu aizsardzību digitālajā pasaulē (OV C 372, 20.12.2011., 15.–18. lpp.)
3. Saskaņā ar 2016.–2018. gadam paredzēto Eiropas Savienības darba plānu jaunatnes jomā izveidotā ekspertu grupa jautājumā "Ar digitalizāciju saistītie riski, iespējas un sekas attiecībā uz jaunatni, darbu ar jaunatni un jaunatnes politiku": "Attīstīt digitālo darbu ar jaunatni. Politikas ieteikumi, mācību vajadzības" (2017)
4. Eiropas Komisija. *DigComp 2.1*: Eiropas satvars pilsoņu digitālai kompetencei ar astoņiem kvalifikācijas līmeņiem un lietošanas piemēriem (2017)
5. Komisijas paziņojums par Digitālās izglītības rīcības plānu (COM(2018) 22 final)
6. Komisijas paziņojums par Eiropas stratēģiju "Bērniem labāks internets" (COM/2012/0196 final)
7. Eiropas Komisija. Pētījums par interneta un sociālo plašsaziņas līdzekļu ietekmi uz jauniešu līdzdalību un ar jaunatni (2018)
8. Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (2018/C 456/01)
9. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.).

10. Padomes Ieteikums par pamatkompetencēm mūžizglītībā (2018/C 189/01)
11. Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (*EIGE*) ziņojums "Dzimumu līdztiesība un jaunatne: digitalizācijas iespējas un riski" (14348/18 ADD 2)
12. "Screenagers: Using ICT, digital and social media in youth work." Austrijas, Dānijas, Somijas, Ziemeļīrijas un Īrijas Republikas pētījuma rezultātu pārskats (2016)
13. ES un Eiropas Padomes jaunatnes partnerības simpoziji "Informācijas sasaiste. Jaunieši, sociālā iekļautība un digitalizācija" (Tallina, 2018. gada 26.–28. jūnijs)

B. Definīcijas

Šajos Padomes secinājumos:

- "Digitālās kompetences" ir pārliccināta, kritiska un atbildīga digitālo tehnoloģiju izmantošana un darbošanās ar tām mācību un darba vajadzībām un nolūkā piedalīties sabiedrības dzīvē. Tās aptver [...] informācijas un datu lietotprasmi, komunikāciju un sadarbību, plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, digitālā satura radīšanu (tostarp programmēšanu), drošību (tostarp digitālu labklājību un ar kiberdrošību saistītas kompetences), ar intelektuālo īpašumu saistītus jautājumus, [...] problēmu risināšanu un kritisko domāšanu. (Avots: Padomes Ieteikums par pamatkompetencēm mūžizglītībā (2018/C 189/01))
- "Digitālais darbs ar jaunatni" ir proaktīva digitālo plašsaziņas līdzekļu un tehnoloģiju izmantošana darbā ar jaunatni vai pievēršanās tiem darbā ar jaunatni. Digitālie plašsaziņas līdzekļi un tehnoloģijas darbā ar jaunatni var būt gan instruments, gan darbība, gan saturs. Digitālais darbs ar jaunatni nav metode darbā ar jaunatni. Digitālais darbs ar jaunatni ir iekļaujams jebkādā vidē, kur norisinās darbs ar jaunatni, un tam ir tādi paši mērķi kā darbam ar jaunatni kopumā. Digitālais darbs ar jaunatni var notikt kā klātienē, tā arī tiešsaistē, vai arī abu to apvienotā variantā. Digitālais darbs ar jaunatni ir balstīts uz tādu pašu ētiskumu, vērtībām un principiem kā darbs ar jaunatni. (Avots: <https://publications.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/fbc18822-07cb-11e8-b8f5-01aa75ed71a1>)

- "Digitālā plaisa" ir atšķirība starp tiem, kuriem ir piekļuve internetam un kuri spēj izmantot jaunus, globālā tīmekļa piedāvātos pakalpojumus, un tiem, kuriem ir šie pakalpojumi nav pieejami. Pašos pamatos, iedzīvotāju un uzņēmumu līdzdalība informācijas sabiedrībā ir atkarīga no piekļuves informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT), t. i., no tā vai ir tādas elektroniskas ierīces kā datori un interneta savienojumi. Termina nozīme skaidri aptver arī piekļuvi IKT un ar to saistītās prasmes, kas ir vajadzīgas, lai piedalītos informācijas sabiedrības dzīvē. Digitālo plaisu var klasificēt atbilstoši kritērijiem, kas raksturo atšķirības līdzdalībā – atkarībā no dzimuma, vecuma, izglītības, ienākumiem, sociālajām grupām vai ģeogrāfiskās atrašanās vietas. (Avots: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Digital_divide)
-